מתני' *השוחט *את התודה א) לפנים ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם שחטה עד שלא קרמו ב) פניה בתנור ואפילו קרמו כולן חוץ מאחד מהן לא קדש הלחם: גמ' ג) *מאי חוץ לחומה רבי יוחנן אמר חוץ לחומת בית פאגי וריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה ריש לקיש אמר חוץ לחומת העזרה ד) בעינן *על בסמוך ורבי יוחנן אמר חוץ לחומת בית פאגי אבל חוץ לעזרה קדוש ולא בעינן על בסמוך והא איפליגו בה חדא זימנא *דתנן השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה רבי יהודה אומר אף התמיד ואמר ריש לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא או לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה ה) עמו בעזרה ורבי יוחנן אמר *אף על פי שאין עמו בעזרה צריכא דאי איתמר בההיא בההיא קא אמר רבי יוחנן דכל היכא דאיתיה באיסורא קאי אבל לענין מקדש לחם אימא מודי ליה לריש לקיש דאי איתיה בפנים קדוש ו) אבראי לא קדוש ואי איתמר בהא בהא קאמר ריש לקיש אבל בהך אימא מודה ליה לרבי יוחנן צריכא תניא כוותיה דרבי יוחנן השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומת בית פאגי לא קדש הלחם שחטה עד שלא קרמו ז) פניה בתנור: מנא הני מילי דתנו רבנן על חלות לחם חמץ יקריב ח) קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא אם כן קרמו פניה בתנור יקריב קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח זבח תודה מלמד שאם שחטו שלא לשמן לא קדש הלחם ט) תנו רבנן יוצאין במצה *נא ובמצה העשויה באילפס מאי מצה נא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חוטין נמשכין הימנה אמר רבא ט) וכן לענין לחמי תודה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא *אמר רחמנא שלא יטול פרוס והא כמאן דפריסא דמיא קמשמע לן: ג) איתמר תודה ששחטה על שמונים חלות חזקיה אמר י) קדשו ארבעים מתוך שמונים רבי יוחנן אמר *לא קדשו ארבעים מתוך שמונים אמר רבי זירא הכל *מודים היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים קדשו אל יקדשו ארבעים אלא אם כן יקדשו שמונים לא קדשו כי פליגי בסתמא מר סבר לאחריות קא מיכוין ומר סבר לקרבן גדול קא מיכוין אביי אמר יא) דכולי עלמא (לאחריות) קא מיכוין ובכלי שרת מקדשין שלא מדעת קא מיפלגי יב) מר סבר כלי שרת מקדשין שלא מדעת ומר סבר כלי שרת אין מקדשין שלא מדעת רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת מקדשין שלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין מקדשת ככלי שרת [ומר סבר סכין כיון דלית ליה תוך אינה מקדשת ככלי שרת] ואיכא דאמרי רב פפא אמר דכולי עלמא כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת והכא בסכין קא מיפלגי מר סבר סכין אלימא מכלי שרת דאע"ג דלית ליה תוך מיקדשה ומר סבר סכין לא אלימא ליה מכלי שרת: מתני' שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם שחטה ונמצאת בעלת מום רבי אליעזר אומר קדש וחכמים אומרים לא קדש שחטה שלא לשמה וכן איל המילואים וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן לא קדש הלחם: גמ' מתני' מני רבי מאיר דתניא זה הכלל כל שפיסולו קודם שחיטה לא קדש הלחם פיסולו אחר שחיטה קדש הלחם שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה קדש הלחם שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם

א) פסחים לג. ב) [לעיל עו: וש"נ] ג) לעיל מט. עירובין ב' קדושין מג. ד) [לעיל ג. לקמן ג. סוכה ג. סוטה יד:]

ולא בעינן על בסמוך. תימה הא עד כאן לא פליגי רבי ורבנן בסוף כל המנחות [באות מצה] (לעיל דף סג.) אלא אי בעינן על בסמוך או על ממש וי"ל דהכא לא דמי להתם [דהתם] דתנא דשתי הלחם יש] כעין הקרבתן אבל הכא בשחיטה דלמקדש לחם בעלמא [אתי] ליכא למימר אלא שיהא הלחם קיים וקן שוחט על חמץ כדקאמר בסמוך דכל היכא דאיתיה באיסוריה קאי: אף לאחד מבני חבורה. אפסח קאי אבל כן *סתמיה פשיטא דלא מיחייב משום אחד שבישראל: פורסה ואין חוטין נמשכין הימנה. נראה דכי האי גוונא עד שיקרמו פניה דפ"ק דשבת (דף יט:): ליקדשו ארבעים מתוך שמוני'. אע"ג דרבי יוחנן לית ליה ברירה בריש כל הגט (גיטין כה.) הייתו *הכא כשמתכוין לבסוף דלא כלום עביד *אבל הכא קדשי כל היכא דאיתנהו וכשבא להפריש ד' חלות של תרומה צריך להפריש י"א חלות מכל מין ומין דאי לאו הכי כיון דאין ברירה דלמא דשולין קא שקיל:

והדר

* חוץ לחומה [בית] פאגי. פירוש חוץ לחומת הר הבית אבל אם היו בהר הבית קדשו אע"פ שאין (א) בעזרה מ"ה ז"ל: חוץ לחומה מבורש. ואע"ג דהוי לפנים מחומת בית פאגי לא (ב) קדש: על זבח תודה. חלות דהיינו על בסמוך בעזרה: הא איפלגו בה חדא זימנא. בעל בסמוך: רבי יהודה אומר אף התמיד של בין הערבים. אם שחטו על חמץ עובר דכתיב על חמץ דם זבחי - זבחי המיוחד לי דהיינו תמיד: ורבי יוחנן אמר אע"פ וכו'. דלא בעינן על בסמוך: בהאי קאמר רבי יוחנן. אע"פ שאין עמו בעזרה: דכל היכא דאיתיה. לחמץ לאחר זמן הביעור באיסורא איתיה: אבל מקדש לחם. שלחמי תודה אין מקדשים אלא בשחיטת הזבח אימא לא יהו קדוש עד שיהא הלחם עמו בעזרה: ואי איפכא בהא. בלחמי תודה יג] קאמר ר"ש לקיש כיון דלמקדש לחם הוא דבעינן יד] בסמוך אבל בהך בחמץ בי"ד דכל היכא דאיתיה באיסורא איתיה: אימא מודי לרבי יוחנן. דאף על פי שאין עמו בעזרה צריכא: על חלות לחם חמץ יקריב. כלומר כשהוא מקריבו כשחוטו יהא כבר לחם שיהו פניו מתקרמין כבר בתנור: קרבנו על זבח. קרבנו דהיינו לחם מתקדש על ידי זבח: זבח תודה. משמע זבח לשם תודה שצריך לשוחטו לשמו: יוצאין. בפסח במצה נא: שעשוה. האפויה: מאי נא. וכי מאי לחם הוי האי ואין נאפה כלל: אמר שמואל כל שפורסין כו'. דכבר אפויה כל דהו: וכן לענין לחמי תודה. שאם נאפו כל כך בשעת שחיטת הזבח שפורסה ואין חוטין נמשכין ממנה קדש הלחם: פשיטא. דחד דינא אית להו למצה ולחמי תודה דהכא והכא כתיב לחם: והא. שאין אפויה כל צרכה אע"ג דאין חוטים נמשכים ממנה כפריסא דמיא לפי שנסרכת כשמסלקים אותה (ג) [א] קמ"ל (דלא): ליקדשו מ' מתוך פ' קדשו. דלאחריות נתכוין דאי אבד הא ניפוק באחריני טו]: (ומאן דאמר לא קדשו (ד) סבר לקרבן גדול דהיינו פ' נתכוין. דאי אחברי מ' מינייהו נפיק בהידך): אל יקדשו כו' לא קדשו. שהרי אין מביאין לתודה אלא מ' חלות: מ"ד קדשו. סבר האי דשחטה סתם אין דעתו אלא על מ' והאי דהביא פ' לאחריות מכוין דאי איבדו ניפוק באחריני: ומ"ד לא קדשו. סבר האי דהביא שמונים דעתו אכולם ונתכוין להביא קרבן גדול ופסול: אביי אמר בכלי שרת מקדש שלא מדעת. וכ"ש בסכין ששוחט בו הזבח שבשחיטה מתקדש הלחם קמיפלגי: מ"ד קדשו קסבר כלי שרת מקדשי מה שראוי להם שלא מדעת בעלים*) (ה): ומ"ד לא קדשו. קסבר אין מקדשין אלא מה שנתכוונו הבעלים לקרבן גדול דהיינו שמונים ופסול [ג] (מר סבר טז] לא (אלימא) שחיטה לקדש שלא מדעת בעלים שאע"פ שהבעלים נתכוונו לשמונים הסכין לא קידש אלא מ' שראוין לזבח: רב פפא אמר דכ"ע כלי שרת מקדשין. מה שראוי נמי יז] [מ"ד קדשו] סבר סכין נמי מקדשת מ' שלא מדעת בעלים כשאר כלי שרת ומאן דאמר לא קדשו סבר כיון דלית ליה תוך אין מקדש אלא מדעת בעלים והבעלים לפ' איכוונו ופסול: דאע"ג דלית ליה לסכין תוך מקדשת הזבח כשאר כלי שרת שיש להם תוך הכי נמי אלימא משאר כלי שרת שמקדש מה שראוי לזבח מ' מתוך פ' שלא מדעת בעלים: ומר סבר לא אלימא מכלי שרת. לקדש שלא מדעת ובעלים לקרבן גדול איכוונו לקדש כל פ' ולא קידשו: מתני' שחטה חוץ לזמנה. על מנת לאכול ממנה כזית לאחר דהוי פיגול מעליא: או חוץ למקומו. (או) חוץ לעזרה: קדש הלחם. ואי יח] מפגל הואיל ופסול הוה לאחר שחיטה ומ"מ בפנים שחטה אבל שלא לשמן לא קדש הלחם הואיל ומפיק לה מקדושתה לגמרי שהרי שחטה לשם זבח אחר: ונמצאת טריפה. בבדיקה לא קדש הלחם דטריפה האי פסול קודם שחיטה: גמ' זה הכלל וכו'. השתא מפרש כיצד שחטה חוץ לזמנה וכו' דלאו היינו פסול קודם שחיטה לפיכך קדש הלחם:

*) נ"א שייך כאן אלימא שחיטה לקדש וכו' עד סוף הדבור. שחטה

רש"י כת"י

מתני' בפנים. בעזרה: עד שלא קרמו בתנור. לאו לחם מיקרי אלא עיסה מיקרא: גמ' חוץ לחומת בית פאגי. חוץ לחומה החיצונה בירושלים: לא בעי על בסמוך. אע"ג דכתיב "והקריב על זבח התודה חלות" לא דרשינן "על" בסמוך שיהיה הלחם [illegible] ספיר: אף התמיד. של בין הערבים של ערב פסח [illegible] פסחים מפרש [illegible] דברים: עד שיהא. תמן: לשוחט או לזורק. הכהן הזורק: ועד שיהא. תמן: בתו בעזרה. דדרשינן על בסמוך: אלא אם [כן] קרמו כו'. דחלות בעי והויא עיסה לא מקרי חלות: מלמד שאם שחטן שלא לשמן כו'. דהכי משמע זבח תודה שלמיו יקריב חלות קרבנו על זבח שנזבח לשם תודה: יוצאין במצה. בפסח [illegible] שאינה אפויה יפה: ואין חוטין נמשכין. ממנה שאפויה קצת: שפורסה. [illegible]: כמאן דפריסא דמיא. דכיון דאינה אפויה יפה נפרסה מעצמה: קדשו. [illegible] ארבעים מתוך שמונים יאכלו בקדושה ליום ולילה דהא לא ידיעי [illegible]: לא קדשו. דהא לא אפשר דיקדשי שמונים דלא בעי אלא ארבעים ולא יצא ידי נדרו [illegible] קדושה: חזקי' סבר. האי דאמר שמונים לאחריות [illegible] לקרבן גדול. [illegible] בכלי שרת מקדשין שלא מדעת קא מיפלגי. ודכ"ע לקרבן גדול איכוין: חזקי' סבר מקדשין. את הראוי להם שלא מדעת הבעלים: ורבי יוחנן סבר. סכין [illegible] מקדשת הלחם [illegible] אין מקדש אלא מדעת הבעלים [illegible] לא קדשי: וחזקי' סבר. סכין מקדש כשאר כלי שרת שלא מדעת. הואיל ואין לו תוך: לא מקדש. דהא אין לו תוך [illegible] אלימא מכלי שרת. [illegible] מתני' שחטה. על מנת לאכלה חוץ לזמנה קדש הלחם ונפגל: על מנת לאכלה חוץ למקומה קדש הלחם. ונפסל דפסולו בקודש הוא וקיימא לן [illegible] כל שפסולו בקודש הקודש מקבלו בפרק המזבח מקדש: שחטה ונמצאת טריפה לא קדש הלחם. דפסולו קודם שחיטה הוא: שחטה ונמצאת בעלת מום ר' אליעזר אומר קדש. מוקמינן לה בגמ' בדוקין שבעין [illegible] דר"א דאמר אם עלו לא ירדו בפרק המזבח מקדש [illegible] לשמה לא קדש. תפרש בגמ' זבח תודה מלמד שאם שחטה שלא לשמה לא קדש הלחם: גמ' כל שפיסולו קודם שחיטה [כו' שחטה]. על מנת לאכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה. לא הוי פיסולו קודם שחיטה: טריפה. הוי פיסולו קודם שחיטה:

רבינו גרשום

חוץ לחומת בית פגי. חומת העיר: על זבח התודה חלות על בסמוך בעזרה: א) על העול זבחי. זבחי המיוחד לי. והיינו תמיד של בין הערבים שנשחט בשש ומחצה אחר זמן החמץ: זבח תודה שצריך לשחטו לשמן: והוא שאין חוטין נמשכין הימנה שאינה אפויה הרבה כל צרכה. כפריסה דמי קמ"ל: מאן דאמר קדשי קסבר האי דשחטה סתם אין דעתו אלא על מ' והאי דהביא פ' לאחריות איכוון דאי אבוד הני ליפוק בהני: ומאן דאמר לא קדשי קסבר האי דהביא פ' דעתו על כולם ונתכוון להביא קרבן גדול ופסול: בכלי שרת. הסכין ששוחט בו הזבח שבשחיטתו מתקדש הלחם אם מקדש הסכין מה שראוי לו בלבד (קמ"ל) שלא מדעת בעלים מה שראוי להם ואע"ג דלית לה תוך בית קבול. מקדשא והם הכי מקדשא שלא מדעת את הראוי לו. ומר סבר לא אלימא בכלי שרת לקדש שלא מדעת: שחטה התודה על מנת לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה קדש הלחם דחוץ לזמנו הוי פיגול ויש בו כרת האוכלו. חוץ למקומה פסול ואין בו כרת: ונמצאת טרפה. בבדיקתה. לא קדש הלחם כדקאמר בברייתא כל שפסולו קודם שחיטה לא קדש הלחם וטרפה הוי פסול קודם שחיטה: שחטה ונמצאת בעל מום בדוקין שבעין דלא הוי מום ניכר:

מגילה ג: פסחים סג:

[פסחים סג]

נ"ל דבעינן על בסמוך ז"ק

[סוטה לג. וש"נ]

* ויקרא ז:יב (התודה)
אם על תודה
יקריבנו והקריב על
זבח התודה חלות
מצות בלולות בשמן...

* שמות לד:כה
לא תשחט על
חמץ דם
זבחי ולא
ילין לבקר
זבח חג הפסח"

ויקרא ז:יג
על חלות לחם
חמץ יקריב
קרבנו על
זבח תודת
שלמיו

ז"ק

ז"ק

יב א מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הל' טו:

יג ב מיי' שם הל' יז:

יד ג מיי' שם הל' טו:

ז"ל אבל אהמיד פשיטא

טו ד ה מיי' פ"א מהל' קרבן פסח הלכה ה:

טז ו מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה יח:

ז"ל היכא דליתו מתכנר לבסוף כו' ז"ק

יז ו מיי' פ"ו מהל' מצה הלכה ו טוש"ע א"ח סימן תסא סעיף ג:

יח ח ט מיי' פי"ב מהל' פסה"מ הלכה טו:

יט י כ ל מיי' שם הלכה יח:

שיטה מקובצת

א] התודה בפנים: ב] קרמו בתנור: ג] מאי חוץ לחומה עי' תוס' לעיל (דף סג. ע"ב): ד] בעינן על בסמוך תימה דלא דמי האי על בסמוך [דהכא] להרא דלעיל גבי לבונה דלחם הפנים וגבי [תנופה] דלחם ושני כבשים דהתם ר"ל על בסמוך. [ממש] וי"ל דהכא משנינא דקרא והתם משנינא דקרא דהתם איכא למימר על ממש או סמוך אבל הכא [אי] אפשר לשחוט הזבח על הלחם ממש אלא בסמוך. תו"ה: ה] חבורה ועד שיהא עמו: ו] אבראי לא קדיש. ובפרק תמיד נשחט גרים בספרים מידי דהוי אכלי שרת דאין מקדש אלא מה שבתוכו ה"נ לא יקדש שחיטת הזבח אלא מה שבעזרה ותימה [דאין זה] (זה אינו) דמיון אלא נראה לפרש מידי דהוי אכלי שרת דאינו מקדש כי אם בעזרה כדאיתא בפ' המזבח מקדש כלי שרת אין מקדשין אלא בקודש ה"נ אין שחיטה מקדשת אלא מה שבקודש: ז] תיבת פניה נמחק: ח] תיבות קרבנו על זבח נמחק: ט] וכן לענין לחמי תודה. דמשקרמו פניה בתנור ופורסה ואין חוטין נמשכין ממנה אי שוחט הזבח עלייהו הוי קדש וה"נ אמרינן לענין שבת דתנן אין נותנין פת לתנור אלא א"כ שיקרמו פניה קודם חשיכה: י] קדשו ארבעים כו'. תימה הא צריך להפריש מכל מין וכיון דליכא למיקם מי הוא הקדוש היכי מצי לקיים להפריש אחד מכל קרבן ת"ל דצריך ליתן לכהן מכל מין ומין. בזה קשה להר"ר יונה היאך אפשר לעשות התנופה מן התרומה וצ"ע: יא] אביי אמר בכלי וכו'. תיבות דכולי עלמא לאחריות קא מיכוין נמחק: יב] עי' בהשמטות בסוף המסכת: יג] תודה בעזרה: יד] בעינן על: טו] תיבות ומאן דאמר כו' דהיינו שמונים נמחק: טז] מר סבר אלימא חיבה לא נמחק: יז] לית תמיד ומה"ד מר סבר. וחיבות מ"ד קדשו ליתא: יח] פגול אות פ' נמחק: יט] הלחם בעי כעין: כ] אבל בהביר:

נושא
שחיטת התודה
(שאומר לקדש את
את הלחם) לא
יקדש הלחם אם:
א) לחמה חוץ לחומה
ב) לא קרמו פני
ש הלחם

נושא
מחלוקת כפולה
בין ר' יוחנן וריש לקיש
בענין "על" בסמוך:
ו) מקום לחמי
תודה בעזרה
שחוצ
ז) מקום חמץ
על הבעלים או
הכהן בשחיטת
הפסח - וכתיב
"לא תשחט על
חמץ דם זבחי"

נושא
בלחמי תודה
ובמצה של
פסח סג'
באופוי קצת

נושא
תודה ששחטה
על שמונים
חלות - מח'
חזקיה ור' יוחנן
מגמה

דעות דמאי
חולקים חזקיה
ור' יוחנן

ב' שטות
בר' פפא

נושא
פסולים שונים
בשחיטת התודה
והשפעתם על
קידוש הלחם

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חוץ וכו' בעזרה הס"ד ואח"כ מ"ה ר"ל אמר חוץ לחומת כצ"ל ותיבת מ"ה ז"ל נמחק: (ב) בא"ד לא קדש הס"ד ואח"כ מ"ה על בסמוך דכתיב על זבח תודה: (ג) ד"ה והא שאין וכו' כשמסלקין אותה הס"ד ואח"כ מ"ה ליקדשו מ' מתוך פ' דלאחריות איכוון דאי: (ד) ד"ה ומאן דאמר לא קדשו סבר לא נתכוון דאי מתאבדי מ' מינייהו: (ה) ד"ה מ"ד קדשו קסבר כלי שרת וכו' שלא מדעת בעלים שאע"פ שהבעלים נתכוונו וכו' לזבח הס"ד ואח"כ ד"ה ומ"ד לא קדשו קסבר לא אלימא שחיטה לקדש שלא מדעת בעלים ואין מקדשין אלא וכו' ופסול הס"ד ואח"כ מ"ה רב פפא:

הגהות צ"ק [א] [illegible]

א) על החמץ דכתיב לא תזבח על חמץ וגו' ר"י אומר אף התמיד דכתיב על חמץ דם זבחי זבחי המיוחד לי:

גליון הש"ס רש"י ד"ה חוץ לחומת בית פאגי. [illegible] תוס' ד"ה ליקדשו וכו' אבל הכא קדשי. עיין לקמן דף [illegible] תוס' ד"ה בפנים: